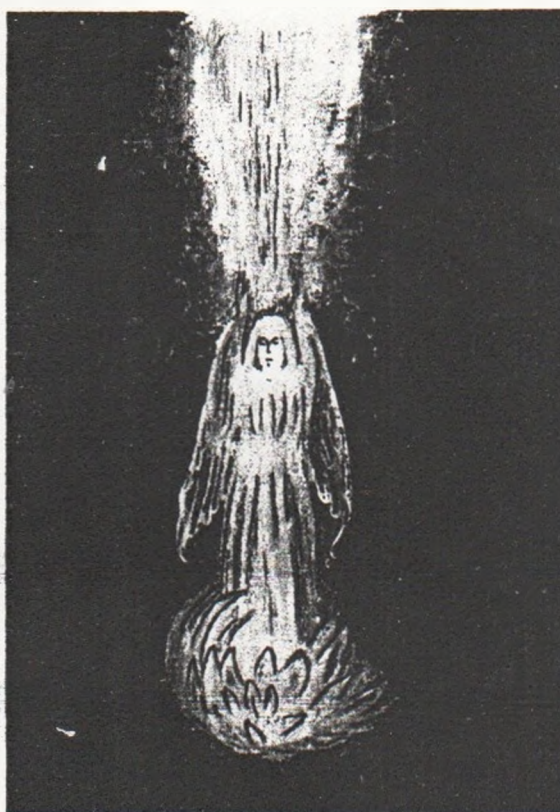


080

JASTVO

Charles W. Leadbeater

Das höhere Selbst



Aquamarin Verlag

Prevedeno sa njemačkog
za privatnu upotrebu

ZAGREB

1990

S A D R Ź A J

	strana
1. poglavlje: PODRUČJA VIDLJIVA LJUDIMA	1
2. poglavlje: VISA TIJELA	5
3. poglavlje: ASTRALNI SVIJET	8
4. poglavlje: MENTALNI SVIJET	11
5. poglavlje: KAUZALNI SVIJET	15
6. poglavlje: JASTVO	17
7. poglavlje: NIRVANA	21

1. p o g l a v l j e

P O D R U Č J A V I D L J I V A L J U D I M A

Učenici, koji u sebi još nisu razvili onu svijest koju smo do sada zvali "budičkom" - svijest u svijetu intuicije - često nas mole da tu svijest opišemo. Već su učinjeni veliki napor i u tome pravcu i u našoj literaturi se često nalaze primjedbe o toj svijesti i o njenim karakteristikama. Međutim, to onima koji teže znanju nije dovoljno, što je i lako razumljivo.

U biti su svi opisi po svojoj naravi neizbježno manjkavi: uz pomoć fizičkih riječi nije moguće dati više od jedne slutnje onoga što ta viša svijest zbilja jeste, jer fizički mozak je nesposoban obuhvatiti pravu stvarnost. Tko je čitao zanimljivu knjigu od gosp. Hintona o četvrtoj dimenziji, sjetiti će se kako nam on pokušava objasniti našu vlastitu ograničenost u odnosu na spoznavanje viših dimenzija, predočavajući nam pažljivo i detaljno položaj jednoga bića čija osjetila mogu obuhvatiti samo dvije dimenzije. On dokazuje da jednom takvom biću najjednostavnija događanja našega svijeta moraju biti nerazumljiva. Jedno biće, koje nema osjećaj za ono što mi zovemo dubinom ili gustoćom,

nikada ne bi bilo u stanju jedan zemaljski predmet vidjeti onakvim kakav on stvarno jeste: ono bi moglo promatrati samo jedan dio onoga što je pred njime, pa bi već i o najjednostavnijim predmetima koje srećemo u svakidašnjem životu stekao sasvim pogrešnu sliku, dok bi mu naše snage u kretanju i naše sposobnosti ostale potpuno nerazumljive.

Teškoće sa kojima se srećemo kada pokušavamo razumjeti pojave u astralnom svijetu su upravo one koje imaju i dvodimenzionalna Hintonova bića: ali ako pokušamo izdići naše misli do svijeta intuicije, tada se srećemo sa jednim stanjem postojanja koje je oživljeno u pravcu čak šest dimenzija, ako za taj svijet smijemo upotrijebiti ista imena i nazive. Zato se bojim da odmah na početku moram priznati kako svaki pokušaj shvaćanja ove više svijesti već u sebi nosi sjeme neuspjeha: a ipak je prirodno da se u duši učenika neprekidno budi želja za shvaćanjem barem djelića tih stvari. Ne usudujem se tvrditi da će ono što ću ja reći zadovoljiti tu težnju: najviše čemu se mogu nadati, to je donošenje nekih novih misli i približavanje samoj stvari sa jednog nešto drugačijeg gledišta.

Monada u svojem vlastitom svijetu ne podliježe nikakvom ograničenju, barem što se tiče našeg sunčevog sustava. Ali na svakoj stepenici svojeg silaska u materiju ona se ne samo ovija sve više i više varkama i zabludama, već i stvarno gubi svoju snagu. Iako se može prihvatiti da je ona u početku svoje evolucije sposobna kretati se i vidjeti bezgranične pravce prostora kojeg mi zovemo dimenzijama, ipak ona prilikom svojeg silaska odbacuje redom jednu po jednu od tih dimenzija, sve dok za svijest fizičkog uma ne preostanu još samo tri dimenzije. Tako vidimo da smo uslijed ove involucije u materiju odijeljeni od spoznaje svih svjetova koji nas okružuju, osim jednog malog dijela: a i od ono malo što nam je još ostalo vidljivim, većinu vidimo krajnje nepotpuno. Pokušat ćemo se približiti razumijevanju više svijesti na taj način, što ćemo se u mislima riješiti jednog po jednog od naših ograničenja: pa iako usprkos tome stojimo pod njihovim utjecajem, iako pokušavamo zamisliti kako ne postoje, ipak će nam taj trud možda dati jednu blijedu sliku stvarnosti.

Početi ćemo sa fizičkim svijetom. Prvo što primjećujemo je to, da je čak i naše opažanje ovoga svijeta čudno nepotpuno. Učenik se tome ne treba čuditi, jer on zna da smo mi upravo prošli sredinu četvrte runde i da će čovječanstvo dobiti savršenu

svijest o svijetu tek u sedmoj rundi. Pravi razlog je taj što je naš život podvrgnut ograničenjima koja ne primjećujemo samo zato jer smo ih uvijek podnosili i jer prosječan čovjek nema pojma o mogućnosti postojanja bez tih ograničenja. Ako uzmemo samo tri primjera, vidjeti ćemo koliko smo ograničeni što se tiče naših osjetila, naših snaga i našega intelekta.

Kao prvo, obratimo pažnju na naša osjetila. Kada razmišljamo o našem vidu, uočiti ćemo u koliko velikoj mjeri je on nepotpun. Naš fizički svijet se sastoji od sedam podrazina ili gradacija čvrste materije, ali naše osjetilo vida nas čini sposobnima promatrati sa približnom savršenošću samo dvije od njih. Mi obično možemo vidjeti čvrstu materiju, ako nije suviše fina i rijetka: možemo vidjeti tekućinu, koja nije potpuno bistra: ali nama je potpuno nemoguće pod normalnim okolnostima vidjeti plinovitu materiju, osim u rijetkim slučajevima, kada ima posebnu svjetleću boju (kao u slučaju klora), ili kada je kojim slučajem tako gusta, tako komprimirana i na naročit način pokretana kao što se to događa iznad neke vruće ceste, gdje je ponekad moguće vidjeti gibanje ugrijanog zraka. Četiri eteričke podrazine fizičke materije nam i dalje ostaju potpuno nepoznate, barem što se tiče našega vida, iako se ono što mi zovemo svjetlom prenosi u naše oko samo uz pomoć vibracija nekih od tih vrsta etera.

Pokušajmo si uz pomoć naše imaginacije zamisliti kakvo bi to imalo djelovanje, kada bi mi fizički svijet mogli stvarno i potpuno vidjeti. Ja ovdje ne uzimam u obzir mogućnost jačanja našega vida, iako će i do toga doći u dato vrijeme, tako da ćemo biti u stanju žarište našega oka tako prilagoditi da će nam naše oko po potrebi služiti kao mikroskop ili kao teleskop. Ja u ovome trenutku mislim samo na povećan broj predmeta koji bi se našli u našem vidokrugu, kada bi naše osjetilo vida bilo savršeno.

Za nas ništa više ne bi bilo neprozirno, tako da bi mogli gledati kroz neki zid kao da ne postoji, a sa lakoćom bi mogli istražiti što se nalazi u nekoj zatvorenoj prostoriji ili kutiji. Time nisam želio reći da bi neki čovjek uz pomoć eteričkog gledanja mogao vidjeti kroz neko brdo ili neposredno kroz Zemlju na njenu drugu stranu: ali on bi mogao vidjeti prilično duboko u neku stijenu i u dubinu zemlje, upravo kao što mi možemo vidjeti nekoliko stopa u vodu sve do dna nekog bistrog jezera.

Mi moramo priznati da bi posjedovanje jedne takve sposobnosti imalo praktičnu vrijednost u mnogom pogledu i da bi umnogostručilo naše znanje. Sve što je povezano sa liječenjem ljudi

bi se moglo provesti sa jednom lakoćom i sigurnošću o kojoj mi sada pojma nemamo i bilo bi manje slučajeva pogrešne dijagnoze. Mi bi mogli vidjeti eteričko tijelo naših prijatelja i bili bi u stanju nepogrešivo navesti izvor i uzrok bilo kakvog nervoznog raspoloženja. Kemičaru bi se otvorio jedan potpuno novi svijet, jer on bi tada bio sposoban baratati sa eterom kao sada sa plinovima. Naše čulo vida bi nas smjesta obavijestilo o povoljnim ili nepovoljnim stanjima naše okoline po naše zdravlje, upravo kao što nas sada naš nos upozorava na prisutnost nekog predmeta u raspadanju. Mi bi smjesta vidjeli ako bi se u našoj blizini nalazile nepoželjne klice ili nečistoće bilo kakve vrste, pa bi mogli nešto protiv toga poduzeti. Mogli bi vidjeti mnogobrojne čete vila, gnoma i undina, upravo kao što sada možemo proučavati povijest prirode ili insekte. Već sa ovim skromnim povećanjem sposobnosti naših osjetila svijet bi bio daleko potpuniji i zanimljiviji.

Svakako da nas to još niti izdaleka ne bi izdiglo nad fizički svijet: to bi nas samo osposobilo da ovaj svijet potpunije shvatimo: mi bi i dalje bili izloženi varci, mi bi se i dalje mogli varati u pogledu misli i osjećaja drugih ljudi. Mi bi bili još uvijek slijepi za najljepšu stranu života koji nas okružuje, iako bi vidjeli mnogo više nego što vidimo sada. Ali čak i sa najsavršenijim fizičkim vidom mi ništa što postoji ne bi vidjeli onakvim kao što to stvarno jeste, već u najboljem slučaju samo onoliko koliko bi nam to pokazivao njegov odraz. Dvodimenzionalno biće ne bi nikada moglo vidjeti kocku: ono bi bilo potpuno nesposobno predstaviti si nešto slično kocki, a njegovo, stvarnosti najbliže shvaćanje o tome bi bio njen presjek, tj. jedan četverokut. Ma koliko nama bilo teško shvatiti takvu jednu misao, mi u ovome trenutku vidimo samo jedan dio onoga što nas okružuje: a pošto je to tako, mi mnoge stvari smatramo sličnima, iako su one potpuno različite - upravo kao što bi dvodimenzionalnom biću najfiniji listić metala izgledao potpuno isti kao i teški metalni blok, čija baza i površina bi bili jednaki.

Zatim naša tijela. I u tome smo mi čudno ograničeni. Ma kako jak bio neki čovjek, ma koliko spretan u svojim fizičkim ili mentalnim sposobnostima, njemu je nemoguće raditi preko jedne točno određene mjere a da ne osjeti umor. Većina ljudi ne želi priznati da je taj umor uvijek jedna čisto fizička nesposobnost. Mi kažemo da nam je duh umoran: ali duh se ne može umoriti: samo fizički mozak, kroz kojega se duh mora izražavati, sposoban je

postati umornim. A čak i kada je čovjek svjež i snažan, koliko su velike poteškoće kada pokušava savršeno izraziti svoje misli! Prvo mora pokušati oblikovati ih u riječi: no riječi su u najboljem slučaju bijedno pomoćno sredstvo i nikada ne mogu u potpunosti izraziti ono što čovjek osjeća ili misli: riječi se često krivo shvaćaju, i utisak kojeg ostavljaju općenito nije ono što je govornik ili pisac u početku namjeravao reći.

Za brzo kretanje od jednog do drugog mjesta je fizičko tijelo jedna ozbiljna prepreka. Ma kuda mi htjeli ići, mi sobom moramo vući taj tromi vehikl, tu tešku zemljanu grudicu koja čovjeka vuče dolje i koči njegov napredak. Od onoga trenutka kada postanemo sposobni našu svijest prenijeti u jedan viši svijet, sve ove teškoće nestaju.

A naš intelekt! Navikli smo biti ponosni na njega kao na nešto zbilja veliko. Govorimo o trijumfu intelekta, o njegovom velikom razvoju i smatramo ga nečim, da upotrijebim uobičajene riječi, "na što stvarno možemo biti ponosni". A ipak on nije ništa drugo nego jedan smiješno malen dio onoga što će kasnije postati - činjenica, koja je sasvim jasna svima nama koji smo imali tu prednost da stupimo u vezu sa nekima od Majstora Mudrosti i vidimo kako izgleda jedan stvarno razvijen intelekt. I ovdje nas naš studij čuva od inače općenite zablude, jer mi znamo da je posebno peta runda svakoga lanca posvećena razvoju intelektualnih sposobnosti: a kako se mi sada nalazimo tek u četvrtoj rundi, ne možemo očekivati da bi intelekt već sada mogao biti potpuno razvijen. I stvarno, na ovome stupnju on uopće ne bi niti bio razvijen da nije bilo poticaja do kojeg je došlo oko sredine treće korijenske rase, poticaja razvoju ljudske rase uslijed dolaska Gospode Plamena sa Venere.

2. p o g l a v l j e

V I Š A T I J E L A

Tako je fizička svijest stvarno bijedno ograničena: ali kako da to nadvladamo? Čini se kao da u normalnom toku razvoja moramo najprije usavršiti fizička osjetila i sposobnosti, prije nego što steknemo ona koja pripadaju astralnom svijetu: ali naše snage se ne razvijaju na takav način. Da bi uopće bio sposoban ispravno upotrebljavati fizičko tijelo, čovjek mora održavati neprekidnu vezu između Egoa i njegovih vehikala, a tu je uključeno i postojanje mentalnog i astralnog tijela. Najprije se ova

upotrebljavaju kao mostovi preko kojih se održava veza, a samo kada je razvoj već odmakao ona se mogu upotrebljavati kao odvojeni vehikli. Međutim, kako naša svijest šalje vijesti kroz ta tijela i kroz njih prima utiske, ona se neizbježno bude do izvjesnog stupnja, tako da je čak i kod jednog divljaka, kod kojega se jedva može govoriti o jednoj svijesti izvan fizičkog vehikla, primjetljivo jedno slabo buđenje intelekta i često značajna količina osjećaja. Prosječan čovjek civiliziranih zemalja se sada nalazi na jednom stupnju, gdje se težište općenito nalazi više u astralnom nego u fizičkom tijelu, iako u stvari snage fizičkog tijela još nikako nisu do kraja razvijene. Njihov stupanj razvoja je u skladu sa rundom u kojoj sada djelujemo: ali taj skroman razvoj je do izvjesnog stupnja vidljiv u mentalnom i astralnom tijelu, kao i u čisto fizičkom.

Pomoću posebnih vježbi je moguće mnogo učiniti za fizičko tijelo, ali razmjerno tome još mnogo više za astralno i za mentalno, zato što su ona građena iz mnogo finije materije i njima je mnogo lakše upravljati uz pomoć misli. Već i na fizičko tijelo je moguće u velikoj mjeri djelovati na takav način, što pokazuju značajni rezultati duhovnih iscjelitelja i kršćanskih učenjaka, kao i autentični i dokazani primjeri stigmatizacije na tijelima onih koji su, kako se smatra, ozbiljno meditirali o razapinjanju Krista. Ali dok je samo malobrojnim moguće utjecati na svoje fizičko tijelo snagom svojih misli, svatko može naučiti vladati kako astralnim tako i mentalnim tijelom.

To je slučaj onda, kada mi uz pomoć meditacije na najjednostavniji i najsigurniji način pokušavamo doseći višu svijest. Jedan čovjek se godinama bavi svojom meditacijom i dugo vremena mu se čini da ne napreduje, međutim, on svojim neprekidnim nastojanjem i stremljenjem u visine čini koprenu što dijeli svjetove sve lakšom i tanjom, i konačno, jednoga dana, dolazi trenutak kada on tu koprenu probija i odjednom se nađe u jednom drugom svijetu. Tako iznenadujuć, tako daleko iznad svega poznatog je taj doživljaj, da začuden i blažen mora reći:

"Sada po prvi puta stvarno živim: sada konačno znam što znači život! Ranije sam mislio da je fizički život ponekad stvarno lijep, pa i prekrasan - čak i djelatan i pun blagoslova: ali sada moram priznati da je sve to bila obična dječja igra - i čak u mojim najuzvišenijim trenucima nisam imao niti najtišu slutnju o ovoj veličanstvenoj stvarnosti!"

A ipak će čovjek jednu takvu suprotnost koju je tako snažno

doživio kada je po prvi puta dodirnuo astralni svijet, doživjeti ponovo sa mnogo jačom snagom kada nadide i ovaj svijet i otvori se utjecajima mentalnoga svijeta. -Tada će opet osjetiti kao da je to prvo svitanje stvarnosti, i da se i najljepše stvari njegovog astralnog života prema ovom novome odnose kao "mjesečevo svjetlo prema sunčevom i kao voda prema vinu". To će se uvijek nanovo događati tijekom njegovog uspinjanja ljestvama razvoja i njegovog približavanja stvarnosti: jer stvarno je i istinito što pišu stare knjige, da je "Brahma blaženstvo", i da je to blaženstvo sve veće i veće što ga je čovjek svjesniji.

Ali što je uzvišenija radost, to je veća razlika između tog unutrašnjeg života i života fizičkog svijeta, tako da je povratak u njega jednak padu u dubok ponor pun tame i očaja. Kontrast je stvarno toliko velik, tako neizmjerljivo velik, da nije za čuđenje što su mnogi sveci prijašnjih vremena, nakon što su jednom kušali tu veliku radost ostavili sve da bi i dalje uživali u njoj, povlačili se u špilje i osamu da bi se tamo nesmetano posvetili onom višem životu, prema kojem je sve što ljudi visoko cijene jednako prašini što je vjetar nosi ... - Ja se sjećam kako nam je u prvim vremenima našega Društva u jednom od pisama koja su došla od H. P. Blavatske bilo rečeno, da jedan Adept, ako se dugo vremena zadržao u nirvaničkoj svijesti, napuštajući u stanju transa svoje tijelo tijekom nekoliko tjedana, prilikom povratka u svoje tijelo osjetio je tako tako okrutan kontrast da je padao u duboku depresiju koja je trajala danima. U ono vrijeme mi nismo toliko pazili na imena i oznake, pa se u ovom slučaju riječ "Adept" odnosi na jednog čovjeka koji je u prvim stadijima okultnog razvoja - to znači Adept u tom smislu da posjeduje dovoljno okultne vježbe za napuštanje svojega tijela i zadržavanje u nekom od viših svjetova - ne u onom kojega mi sada nazivamo Nirvanom: jer samo jedan pravi Adept (u smislu u kojem mi sada tu riječ upotrebljavamo) se može duže vrijeme zadržati u Nirvani, a on je tada i suviše visoko razvijen i suviše nesebičan da bi sebi mogao dozvoliti pad u depresiju, bez obzira koliko intenzivno on osjetio promjenu između visokih, neshvatljivo veličanstvenih svjetova i ove sive, mračne Zemlje. Ipak je kontrast stravičan, i jedan koji je našao svoju domovinu u onim višim svjetovima, ne može drugačije nego osjećati čežnju za njom, dok ga njegova dužnost prisiljava da i dalje boravi u nižim svjetovima običnog života . . .

To se nazivalo "velikim odricanjem", i ono je to sigurno: dno bi stvarno bilo beskrajno veliko, kada jedan, koji je postigao

to visoko stanje, ne bi posjedovao moć zadržati višu svijest čak i kada je djelatan u svojem fizičkom tijelu. Za jednoga koji je postigao Asekha stupanj je uobičajeno da ima svoju svijest u Nirvani, iako se još nalazi u fizičkom tijelu. Time se ne misli da je istovremeno potpuno svjestan u oba svijeta. Ako u fizičkom svijetu upravo piše neko pismo ili vodi neki razgovor, on na to koncentrira svoju svijest upravo kao i prosječan čovjek, iako se u pozadini nalazi duhovni sjaj. Ali u trenutku kada je njegov fizički posao završen, njegova svijest naravno prelazi natrag u njegovo uobičajeno stanje: pa iako još uvijek sjedi na istom fizičkom stolcu i pun je života i pažnje za ono što se oko njega događa, on ipak u stvari živi u onom višem svijetu, pa iako za njega i dalje postoje stvari fizičkog svijeta, one su u izvjesnom smislu donekle izvan područja njegove svijesti. Kako je to sada njegovo uobičajeno stanje, to je zadržavanje fizičkog tijela samo jedna ublažena žrtva, makar ona uključuje i trud i trošenje vremena radi jela, oblačenja itd.

3. p o g l a v l j e

A S T R A L N I S V I J E T

Kada čovjek konačno postigne astralnu svijest, njega mnogo manje privlače tri pravca koja smo naveli kao primjer. U astralnom tijelu on više ne posjeduje osjetilne organe, ali njemu oni više i nisu potrebni, jer ono što je u tom svijetu jednako našim osjetilima, djeluje a da za to nije potreban neki određen organ. Točno uzevši, riječ "videnje" se jedva može primijeniti za promatranje stvari u astralnom svijetu: ali znanje o stvarima koje nas okružuju a koje mi stičemo gledajući ih, postiže se isto tako brzo i mnogo savršenije uz pomoć ovog višeg vehikla. Svaki i najmanji djelić astralnoga tijela je osjetljiv na utiske, iako samo za vibracije svoje vlastite podrazine. Tako mi u tom višem životu stičemo utisak da vidimo sve oko nas istovremeno, umjesto da sve gledamo uvijek samo iz jednoga pravca.

Kao što je već često objašnjavano, svaki čvrsti fizički predmet posjeduje svoj istovjetan oblik koji se sastoji iz najniže astralne materije, koji na tom planu odgovara čvrstoj materiji: tako mi stvarno vidimo čvrsti svijet oko nas, kada upotrebljavamo naša astralna osjetila. Ali to je jedan mnogo nastajeniji svijet, jer mi vidimo milijune silfa i duhova zraka, kao i vojsku umrlih za fizički svijet, koji se još nisu izdigli nad

astralni svijet. I viša bića su sada unutar područja koje možemo vidjeti, jer mi vidimo onu najnižu stepenicu evolucije anđela, koju često nazivamo anđelima želja. Svi naši prijatelji koji još posjeduju fizičko tijelo ostaju nam vidljivi kao i do sada, iako mi primjećujemo samo njihova astralna tijela: ali svi njihovi osjećaji i strasti leže otkriveni pred nama, tako da ljudima više nije moguće da nas varaju u pogledu svojih istinskih osjećaja u odnosu na bilo koju stvar. Ali njihove misli su nam još skrivene, osim ako utječu na njihove osjećaje i na taj način se kroz njih otkrivaju.

Ograničenja prostora nisu uklonjena, ali te smetnje su reducirane na jedan minimum. Nama nije više potrebno da se krećemo na tako nespretan način kako smo naučili ovdje dolje: finija materija tog višeg svijeta se brzo prilagodava misaonoj djelatnosti, pa je tako već i sama želja da se bude na nekom mjestu početak putovanja u tom pravcu. To još uvijek oduzima primjetno mnogo iako ne i značajno mnogo vremena i nama je moguće stići na drugu stranu svijeta za pet minuta. Ali tih nekoliko minuta je potrebno i mi imamo osjećaj kako putujemo kroz prostor te se svakoga trenutka možemo zaustaviti, da bi pogledali zemlje preko kojih prelazimo...

Intelekt je ovdje mnogo slobodniji nego u nižem svijetu, jer njemu više nije potrebno trošiti snagu na pokretanje tromih čestica fizičke moždane supstance. Mi mnogo dobijamo i uslijed činjenice da nestaje sav umor, tako da smo u stanju raditi stalno i bez prekida. Jedna od sljedećih prednosti je ta, da nismo toliko ometani patnjama i bolovima. Time nije rečeno da je astralni svijet svijet bez patnji: sasvim suprotno, možda su one u mnogim slučajevima još izrazitije nego što je to slučaj ovdje dolje, ali sa druge strane moguće je mnogo lakše njima vladati. Astralni svijet je prava domovina strasti i osjećaja, te oni koji se odaju nekom uzbuđenju ga mogu iskusiti u takvom intenzitetu i oštrini kakva je na sreću nepoznata na Zemlji. Upravo kao što smo rekli da će najveći dio misaone snage upotrebljava kako bi se stavilo u pokret čestice mozga, tako se i glavnina snage osjećaja upotrebljava za prenos na fizički plan, tako da je sve, što mi ovdje dolje primjećujemo, samo jedan blijedi ostatak pravog osjećaja, nakon što je završen proces prenosa na fizičku razinu. U potpunosti se ova snaga može staviti u pokret samo u njenom vlastitom svijetu, i zato je moguće da se tamo osjeti jedna mnogo veća sklonost ili odbojnost nego što je to moguće u ovome svijetu magle. Naravno da se to isto odnosi i na manje ugodne osjećaje:

napadi bijesa ili zavisti, kao i osjećaji potištenosti ili straha su u onome svijetu stotinu puta strašniji nego u ovome. Tako je čovjek, koji ne vlada sobom, tamo izložen tako velikim patnjama, da ih je nemoguće zamisliti u ovome svijetu u kojem milosti radi postoje ograničenja.

Međutim, prednost astralnog svijeta je u tome što je tamo svaka bol i svaka patnja stvarno dobrovoljna (ma kako teško to bilo zamisliti) i čovjek može njome vladati, a to je i razlog zašto je za onoga tko ima spoznaju život tamo mnogo lakši. Svakako da je moć duše nad materijom u tome svijetu čudesna, a i ovdje dolje ona često donosi začudujuće i neočekivane plodove. Ali jako je teško uz pomoć duha vladati jednim fizičkim bolom. Ja znam da do toga ponekad dolazi uz pomoć vanjskog utjecaja ili uz pomoć određenih vježbi iz područja "kršćanske nauke", a često u Indiji i drugdje nailazimo na jogije koji su iz toga napravili izvor zarade. No sposobnost da se na takav način ovlada ozbiljnim bolovima još nije svojina većine ljudi, a čak i tamo gdje se to prakticira, ti naponi oduzimaju ljudima toliko snage da se dotična osoba tijekom tog vremena ne može baviti nikakvim drugim poslom osim što vlada bolom.

Razlog tog poteškoći leži u gustoći materije: ona je u svojem svijetu toliko udaljena od snaga koje njome vladaju, da njihov utjecaj na nju nikako nije siguran, i potrebno je mnogo vježbe da bi se postigli značajniji rezultati. Mnogo finija materija astrala trenutno sluša napore čovjekove volje, tako da - dok fizičke bolove mogu trenutno i potpuno ukloniti samo rijetki ljudi - svatko u svakom momentu može savladati patnju uzrokovanu jakim emocijama. Dovoljno je da čovjek upotrijebi samo snagu svoje volje, i svaka strast smjesta nestaje. Ova tvrdnja će mnoge iznenaditi: ali uz malo razmišljanja će nam biti jasno kako niti jednom čovjeku nije potrebno da bude bijesan, ljubomorani ili zavidan: nikome nije potrebno da sebi dozvoli depresivne osjećaje ili osjećaj straha: sva ta uzbuđenja su bez iznimke plodovi neznanja, i tko god se želi potruditi, može ih se riješiti.

U fizičkom svijetu osjećaj straha može do izvjesne mjere biti opravdan, jer nema nikakve sumnje da netko, tko je jači od nas, može naškoditi našem fizičkom tijelu. Ali u astralnom svijetu nitko nikoga ne može povrijediti, osim na način primjeren tome svijetu, koji samo postepeno uzima maha i lako ga je izbjeći.

U ovome svijetu jedan iznenadan udarac može stvarno ozlijediti tkivo fizičkoga tijela: ali u astralnom svijetu su svi vehikli u stanju sličnom tekućem, i jedan udarac, rez ili ubod

nema nikakvog djelovanja jer se tijelo odmah ponovo zatvara, upravo kao što je to slučaj sa vodom kada je režemo nožem.

To je svijet strasti i emocija, i samo uz pomoć svojih strasti i emocija može čovjek biti povrijeđen. Neki čovjek može biti u sebi pokvaren i može se pokušati vršiti utjecaj na njega da usvoji nepoželjne strasti: ali njihovo usvajanje se odvija polako, i tko im želi izbjeći, može to sa lakoćom postići. Zato ne postoji nikakav opravdan razlog strahu na astralnoj razini, a tamo gdje je strah prisutan to je samo iz neznanja - jednog neznanja koje je moguće ukloniti kratkom podukom i sa nešto malo vježbe. Velika većina uzroka koji nam u ovoj zemaljskoj okolini uzrokuju patnje, na astralnoj razini uopće ne postoje. Kada mi odložimo ovo tijelo, više ne postoji niti glad niti žeđ, hladnoća niti vrućina, umor niti bolest, nema više niti bogatstva niti siromaštva: gdje bi se onda mogli naći uzroci briga i patnji? Na prvi pogled je vidljivo da taj manje materijalan svijet može biti samo sretniji, jer u tome svijetu jedan čovjek može mnogo lakše sam stvarati svoju okolinu nego u ovome, i može je mijenjati prema svojim željama.

4. p o g l a v l j e

M E N T A L N I S V I J E T

Jedan od najznačajnijih uzroka patnji u našem sadašnjem životu je ono, što mi običavamo zvati rastajanjem od ljudi koji su nam dragi, kada dotični napuštaju svoje fizičko tijelo. Sve dok neuk čovjek posjeduje samo svoju fizičku svijest, on pretpostavlja da je svojeg umrlog prijatelja "izgubio": ali to je u stvari jedna varka, jer umrli prijatelj čitavo vrijeme stoji pored njega i promatra njegove osjećaje koji se odražavaju u njegovom astralnom tijelu. Mi ćemo se brzo uvjeriti da je za umrlog prijatelja nemoguće pasti u zabludu kako je on svoje drage, koji još borave u fizičkim tijelima, "izgubio": jer kako oni također posjeduju astralna tijela (inače fizičko tijelo ne bi moglo živjeti), "mrtav" čovjek uvijek ima pred sobom živoga, iako on sa njegovom sviješću može stupiti u kontakt u svrhu izmjene misli i osjećaja samo kada fizičko tijelo toga prijatelja spava. U najmanju ruku, "mrtav" čovjek nema nikakav osjećaj napuštenosti ili odvojenosti, on je samo zamijenio noć za dan što se tiče vremena kada saobraća sa onima koji su mu dragi, i koji još pripadaju ovom nižem svijetu.

Ta najveća od svih briga je dakle za onoga tko posjeduje astralnu svijest potpuno nestala. Čovjek koji se razvio do sposobnosti da se u budnom stanju služi kako astralnom tako i fizičkom sviješću naravno da nikada ne može biti odvojen od svojeg prijatelja, on ga ima uvijek pred sobom sve do kraja života njegovog prijatelja u astralnom svijetu, kada i astralno tijelo dolazi na red da se odloži i kada njegov prijatelj krene na put u nebeski život. Tada stvarno dolazi do jednog očitog odvajanja, iako niti tada ne dolazi do onoga što mi ovdje dolje zovemo gubitkom. Jer jedan čovjek koji je već u potpunosti doživio život u dva svijeta, tako se temeljito osvjedočio o planskom uređenju prirode i u odnosu na nju je stekao toliko povjerenje i sigurnost, da se nalazi u jednom sasvim drugačijem položaju od neukog čovjeka, koji poznaje samo jedan svijet i osim njega si ništa drugo ne može zamisliti.

Možemo reći još i to da jedan čovjek koji posjeduje astralnu svijest, koji je probio prvu i najgušću koprenu, ne će više imati tako velikih poteškoća da probije barijeru koja ga dijeli od mentalnog svijeta: često se događa da je čovjek koji još živi u fizičkom svijetu sebi već otvorio vrata prema sljedećem višem svijetu i prije nego je njegov "mrtav" prijatelj spreman napustiti astralni svijet, i tako je u stanju svojeg prijatelja pratiti do sljedeće stepenice njegovog razvoja. U svim slučajevima prividan rastanak nije ništa drugo nego jedna iluzija, bio čovjek koji živi u fizičkom tijelu toga svjestan ili ne, jer u nebeskom svijetu "mrtav" čovjek sebi stvara misaonu sliku svojeg prijatelja, što Ego tog prijatelja smjesta primjećuje i iskorištava, pa su oni na taj način još više zajedno nego ikada ranije.

Sada ćemo vidjeti kakve daljnje prednosti dobija čovjek kojem se otvorila mentalna svijest. On još jednom dolazi do već spomenutog iskustva, jer uviđa da je ovaj viši svijet prožet tolikom ugodom i ljepotom, da u usporedbi sa time čak i astralni svijet sa svim svojim inače čudesnim stvarima blijedi i gubi svoj sjaj. On opet osjeća da je konačno dosegao pravi život, o kojem je do tada imao samo jednu nepotpunu i nedovoljnu predstavu. Njegov horizont se opet proširuje, jer sada se njegovom začuđenom pogledu otvara širok svijet anđela oblika. On sada vidi čitavo čovječanstvo - neizmjernu vojsku onih koji u ovom trenutku nisu inkarnirani, kao i one malobrojne koji posjeduju tijela nižih svjetova. Svaki čovjek koji ima jedno fizičko ili astralno tijelo mora obavezno posjedovati i jedno mentalno tijelo, a to je ono koje učenik susreće kada stigne do tog stupnja: u njegov vidokrug

tada dolaze i velike čete onih koji žive u nebeskom svijetu - iako se oni, jer su ograničeni ovojima svojih vlastitih misli, jedva mogu smatrati prijateljima u pravom smislu te riječi.

Posjetilac njihovog svijeta može na njih djelovati utoliko, da na njih djeluje mislima, na primjer mislima naklonosti. Te misli ne mogu kroz ovaj ljudi što žive u nebeskom svijetu prodrijeti u tolikoj mjeri da bi mogle nositi osjećaje onih koji ih šalju i prodrijeti do njihove svijesti, ili izazvati direktan odgovor na njih: ali struja naklonosti može na stanovnike nebeskog svijeta djelovati na isti način kao i toplina Sunca na zame+ tak u jajetu i pospješiti njegov rast - ili uvećati bilo kakve lijepe osjećaje koje oni možda upravo u tom trenutku posjeduju. Osim toga, iako stanovnici nebeskog svijeta nisu bez daljnje otvoreni svakom utjecaju izvana, oni ipak šalju vibracije koje odgovaraju njihovim osobinama: tako posjetilac toga svijeta može po svojem vlastitom izboru birati razne vrste strujanja i kupati se u njima, upravo kao što neki posjetilac u Harrogate može birati između raznih izvora mineralne vode, te može piti najprije iz jednog izvora, a zatim otići do sljedećeg te probati i njega.

Među onima koji se sa punom svijješću nalaze u mentalnom svijetu postoji jedna mnogo uža veza nego što je to moguće u jednom nižem svijetu. Jedan čovjek više ne može varati drugoga u odnosu na svoje misli, jer sve misli svakog čovjeka su vidljive svima. Mišljenja i utisci se mogu izmijeniti ne samo trenutačno već i sa savršenom preciznošću, jer tamo svatko prima u sebe stvarne misli drugoga - jasno, razumljivo i trenutno - umjesto da se mora probijati kroz labirint nejasnih riječi. U tome svijetu je čovjeku moguće stići brzinom misli na drugi kraj svijeta: on se nađe tamo čim se u njemu pojavi želja da se tamo stvori: u ovom slučaju materija neposredno sluša misli, i podložnija je volji nego u bilo kojem od nižih svjetova.

, U vezi sa meditacijom je često rečeno da ovladavanje mislima čini veće poteškoće nego vladanje emocijama, te da je elementalom misli teže vladati nego sa astralnim. Za nas ovdje dolje je to obično tako, ali ako tu stvar želimo ispravno razumjeti, moramo pokušati shvatiti zašto je to tako. Fizičko tijelo do izvjesne mjere slijedi zahtjeve volje, jer mi smo ga brižljivim vježbama doveli do toga. Ako mi želimo podići ruku a fizičko tijelo je zdravo, to nam je moguće učiniti a da tijelo ne pruža veći otpor nego što ga uzrokuje zakon tromosti ili naša sklonost mirpvanju. Međutim, ako je tijelo poprimilo loše navike bilo kakve vrste, ono često pruža izvanredno jak otpor te ga je teško

držati na uzdi. U takvim slučajevima udaljenost između vladajućeg Egoa i razlika između njegove gustoće i gustoće njegovog najnižeg vehikla dolazi stvarno neugodno do izražaja. Vladanje astralnim tijelom je u stvari mnogo lakše, iako to mnogi ljudi smatraju teškim, koji to još nisu pokušali. Ali od trenutka kada se o toj stvari ozbiljno razmišlja, to postaje jasno. Nije lako pomoću misaone snage ukloniti bol ako je bolestan zub, makar je i to moguće pod određenim uvjetima: ali je relativno lako pomoću misaone snage nadvladati jednu depresiju, bijes ili ljubomoru. Elemental želja kroz te osjećaje postaje ljudima najbolje vidljiv, ali sasvim je jasno da je ljudima moguće ovladati njime, i kroz ponavljano odbacivanje istog bez daljnjega je moguće postići neovisnost od takvih elementala.

Sve što je rečeno može se u još većoj mjeri tvrditi i za mentalni svijet, gdje je naš zadatak u tom pogledu mnogo lakši. Čini nam se teškim vladati mislima nego osjećajima, jer većina nas je učinila barem neke pokušaje u svrhu samosavladavanja, a i od djetinjstva nas se uči da se ne pristoji pustiti našim emocijama da rade što ih je volja. Mi smo ih vjerojatno samo u školi obuzdavali i to ne sa velikim oduševljenjem: pazili smo da ne lutaju suviše i da se koncentriraju na jednu određenu zadaću. Čak i u tim slučajevima je bio potreban vanjski utjecaj od strane učitelja ili u obliku natjecanja sa drugim učenicima. Pošto si je prosječan čovjek do sada dao tako malo truda da uvede reda u svoje misli, on i nailazi na velike teškoće, pa čak i nemogućnosti, kada želi započeti sa vježbanjem meditacije. On se nalazi u konfliktu sa navikama elementala misli, koji je bio naviknut da se sve odvija na njegov način i prema njegovim željama, da leti od jednog do drugog predmeta već prema tome kako ga želja nosi.

Naša borba sa elementalom misli se na neki način razlikuje od borbe sa elementalom želja: razlog tome je vidljiv ako se sjetimo kako je ovaj prvi graden. To je pojavni oblik života prilikom silaska solarnog Božanstva na najranijoj stepenici umatanja u materiju - ono, što mi obično zovemo prvim elementarnim carstvom. Prema tome, on je manje naviknut na materijalna ograničenja od elementala želja, koji pripada jednom kasnijem carstvu i u nizu materije stoji već jednu čitavu stepenicu niže. On je uslijed toga pokretljiviji od elementala želja - nemirniji, ali manje snažan i manje određen. Po njegovoj naravi, njime je lakše vladati, ali on je mnogo manje naviknut da se njime vlada, tako da je potrebno mnogo manje trenutne snage i napora za ovladavanje jednom mišlju nego jednom željom: ali neophodna je

veća ustrajnost u primjeni te snage. Zapamtite da sada imamo posla sa mentalnim svijetom, gdje su misli konkretne stvari: i ta jogunasta mentalna materija sa kojom tako teško izlazimo na kraj, to je prava domovina i nosioc onog mišljenja, uz pomoć kojega mi moramo izaći na kraj sa njom. To mišljenje je ovdje na svojem vlastitom terenu i djeluje pomoću svoje vlastite materije, tako da je to samo stvar vježbe kako ćemo je potpuno podvrći našoj volji: suprotno tome, kada se trudimo da ovladamo elementalom želja, mi spuštamo mišljenje u jedan svijet koji je njemu stran i opterećujemo ga izvana utjecajima koji su njemu strani, tako da smo prilično loše naoružani za ovakvu borbu.

Ukratko rečeno: vladanje mislima je samo po sebi mnogo lakše od vladanja osjećajima, ali u ovom posljednjem smo mi već stekli određenu rutinu, a u vladanju mislima u pravilu još nema-
mo te rutine: samo iz tog razloga nam misaone vježbe izgledaju tako teške. Oboje zajedno čini jednu daleko lakšu zadaću nego što je to savršeno vladanje fizičkim tijelom: ali ovo posljednje smo mi do jednog određenog stupnja vježbali tijekom mnogih proš-
lih života, iako je naša čvrstoća u tom pogledu još uvijek dosta nesavršena. Jedno potpuno razumijevanje te činjenice bi učenika trebalo u velikoj mjeri ohrabriti: a rezultat takve spoznaje će biti živo razumijevanje za istinitost primjedbe u "Glasu tišine" da je ova Zemlja jedini pravi pakao kojega jedan okultista poz-
naje.

5. p o g l a v l j e

K A U Z A L N I S V I J E T

Učinimo sada korak dalje i usmjerimo našu pažnju na viši dio mentalnog svijeta, u kojem Ego stanuje u svojem kauzalnom tijelu. Sada su konačno sve koprene uklonjene i po prvi puta stoji čovjek pred čovjekom bez da je moguć bilo kakav nesporazum. Već i u astralnom svijetu se svijest toliko razlikuje od onoga što mi ovdje dolje poznajemo, da je praktički nemoguće dati neki konkretan pojam o tome: a ta teškoća raste, ako se želimo baviti višim svjetovima. Ovdje misli više ne poprimaju oblike kao što je to slučaj u nižim svjetovima, već lete brzo kao munje od jedne duše do druge. Ovdje mi nemamo novostečene nosioce koji se samo postepeno mogu podvrgavati našoj volji kako bi u sve većoj mjeri postali sposobni više ili manje nejasno izražavati dušu koja stanuje u nutrini: mi ovdje stojimo licem u lice sa

jednim tijelom starijim od svih brda, jednim stvarnim izražajem Božanske glorijske, koja je neprekidno prisutna u pozadini i koja ga u skladu sa postepenim razvitkom njegovih sposobnosti sve više i više prožima svojim sjajem. Mi ovdje više nemamo posla sa vanjskim oblicima, već shvaćamo stvari u njihovoj biti - stvarnost, koja je skrivena u nesavršenim izražajima. Ovdje su uzrok i djelovanje jedno, jasno prepoznatljivi u njihovom jedinstvu, kao dvije stranice jednoga kuta. Ovdje smo napustili konkretno u korist apstraktnog: ovdje više nemamo mnogostrukost oblika, već pojam koji leži sakriven u svim tim oblicima.

Ovdje stoji na raspolaganju bit svake stvari: mi se više ne mučimo sa pojedinostima: mi više ne okolišamo oko stvari i ne trudimo se objasniti je: mi shvaćamo biće ili pojam o predmetu i stavljamo ga u pokret kao jednu cjelinu, kao što igrač šaha pomiče figuru. To je jedan svijet stvarnosti u kojem zablude nisu samo nemoguće već i nezamislive: mi se više ne bavimo promjenama osjećaja, pojmovima i shvaćanjima, već sa samom stvari. Nemoguće je riječima izraziti uobičajenu misaonu komunikaciju između dvoje ljudi koji se nalaze u potpuno razvijenim kauzalnim tijelima. Ono što bi ovdje dolje bilo jedan filozofski sistem za opisivanje kojeg bi bilo potrebno napisati mnogo knjiga da bi se objasnio, tamo je jedna sasvim jednostavna stvar, jedna nabacena misao, upravo kao što se baca karta na stol. Jedna opera ili jedan oratorijum za čije izvođenje je ovdje angažiran čitav orkestar i to satima, tamo je jedna jednostavna stvar: metode jedne kompletne slikarske škole su sakupljene u jednoj jedinoj veličanstvenoj misli: misli slične ovima su intelektualne vibracije koje Egosi upotrebljavaju u međusobnom kontaktiranju.

Tamo srećemo i još jednu višu vrstu još veličanstvenijih anđela, koji su našoj tromoj sposobnosti mišljenja još neshvatljiviji. Ovdje se pred našim očima po prvi puta nalazi povijest svih života koji su bili proživljeni na našem planetu, oni su nam jasno vidljivi kao stvarna živa kronika prošlosti: jer to je najniži svijet, na kojem se odražava sama Božanska memorija. Ovdje mi po prvi puta gledamo naše živote kao jednu veliku cjelinu, a pojedinačna spuštanja u jedno fizičko tijelo i inkarnacije su samo kao dani koji su prošli. Ovdje je pred nama raširen veliki plan evolucije, tako da možemo jasno spoznati što Božja Volja od nas želi ...

Kao Ego, prosječni čovjek je do sada samo slabo razvijen: njemu je potrebna grublja materija i potrebni su mu niži svjetovi kako bi bio sposoban osjećati vibracije i odgovoriti na njih:

ali jedan Ego koji je probuden i koji živi u svojem stvarnom svijetu, on je stvarno jedno veličanstveno biće koje nam po prvi puta daje jedan pojam o tome što Bog namjerava sa čovjekom. Egosi su još odvojeni, ali intelektualno oni potpuno shvaćaju njihovo unutrašnje jedinstvo, jer oni vide jedan drugoga kakvi stvarno jesu, oni više ne mogu pogriješiti ili pasti u zabludu.

6. p o g l a v l j e

J A S T V O

Ma koliko nam sve to bilo strano i daleko od našeg uobičajenog shvaćanja života, sljedeći korak nas vodi u jednu razinu koja je nižem razumu još mnogo manje shvatljiva: jer ako slijedimo čovjeka u svijet intuicije i razvijemo ono što se do sada nazivalo budičkom sviješću, mi se tada nalazimo u jednom području u kojem vladaju ne samo beskrajna mnogostranost i proširenje najrazličitijih sposobnosti, već i potpuno promijenjene vrste postojanja i djelovanja. Uz pomoć kauzalnog tijela mi smo nešto promatrali na taj način da smo to potpuno shvaćali i razumjeli, i cijenili po njegovoj istinskoj vrijednosti: pri tome je ipak uvijek postojala odijeljenost između objekta i subjekta, mi smo uvijek bili svjesni da gledamo "na ono" što u potpunosti shvaćamo. Sada je došlo do jedne promjene: razumijevanje je više a ne manje savršeno, međutim ono dolazi iznutra unjesto izvana. Mi više ne gledamo na neki predmet ili na neku osobu, svejedno sa kojim stupnjem prijateljstva ili naklonosti, mi jednostavno "jesmo" ta osoba ili stvar, i mi je poznajemo onako kako poznajemo misli našeg vlastitog mozga ili pokrete naše vlastite ruke.

Nije lako drugima prenijeti makar i slutnje o tako finim razlikama kakve ta vrsta videnja širi nad svime - čudno promijenjene vrijednosti koje ona daje svim radnjama i životnim odnosima. Ne samo da mi druge ljude mnogo bolje razumijemo, mi osjećamo kao da sami djelujemo kroz njih i ocjenjujemo njihove motive kao da su naši vlastiti, iako potpuno shvaćamo da bi neki drugi dio nas koji možda posjeduje više znanja i ima drugačije stanovište možda drugačije djelovao. U svim našim ranijim stupnjevima razvoja mi smo imali stanovište koje je pripadalo samo nama, imali smo naše vlastite osobine i pojmove koje smo sa ljubavlju njegovali baš zato što su bili naše vlasništvo, koji su nam na jedan određen fini način izgledali različiti od istih osobina koje smo otkrivali kod drugih: ali sada mi gubimo taj osjećaj osobnog posjedo-

-vanja osobina i pojmova u potpunosti, jer mi vidimo da su te stvari svojina svih, jer one su dio velike Stvarnosti koja je u pozadini svega što postoji. Tako osobni ponos u individualnom razvoju postaje jedna apsolutna nemogućnost, jer mi sada shvaćamo da je osobni razvoj sličan razvoju jednoga lista među hiljadama sličnih listova na nekom stablu, i da je najvažnija stvar oko koje se sve vrti njegov odnos prema stablu kao cjelini, a ne veličina ili oblik toga lista: jer samo o stablu kao cjelini mi možemo stvarno tvrditi da neprekidno raste.

Ovdje dolje mi srećemo ljude sa vrlo različitim sposobnostima, mi ih pokušavamo shvatiti i kažemo sebi da mi sami niti pod kojim uvjetima ne bi tako razmišljali ili radili kao oni, a kada govorimo o "stavljanju u položaj nekog drugog", tada je to obično jedno slabo, usiljeno i nedovoljno premještanje: ali u svijetu intuicije mi smjesta i sasvim jasno prepoznamo razlog određenog načina djelovanja, koji nam ovdje dolje izgledaju tako odbojno i neshvatljivo: mi shvaćamo da smo to mi sami, samo u jednom drugom obliku, koji upravo ta djela vršimo koja nam se čine tako nepoželjnima i da je za ovu razvojnu fazu našega "Ja" takvo djelovanje i ponašanje sasvim ispravno i prirodno.

Mi ćemo vidjeti da ćemo potpuno prestati predbacivati drugima njihove različitosti: mi ćemo ih jednostavno smatrati drugim otkrovenjima naše vlastite djelatnosti, jer sada ćemo vidjeti uzroke koji su nam ranije bili sakriveni. Čak i zao čovjek je, ako jasno gledamo, jedan dio nas samih: jedan dio naše slabosti: zato ga ne smijemo odbacivati već mu moramo pomoći na taj način da ćemo u slabi dio našega Jastva ulijevati snagu, tako da čitavo naše tijelo postane zdravo i snažno.

U kauzalnom tijelu mi smo već prepoznali Božansku svijest u svemu: kada smo naš pogled usmjerili na jedan drugi Ego, u njemu se smjesta stvorila svijest koja je prepoznala Božanstvo u nama. Ona sada više ne nastaje da bi nas pozdravila izvana, jer ona se već nalazi u svetištu našega srca. M i j e s m o t a svijest, i t o j e n a š a svijest, tu više ne postoje "ja" i "ti", jer mi smo oboje jedno - oboje smo strane razvoja jednoga Nečeg, što nas nadvisuje i uključuje.

Prilikom tog čudesnog uspinjanja ipak ne dolazi do gubitka osjećaja individualnosti, ali dolazi do gubitka osjećaja odijeljenosti i to potpuno. To je prividno jedna proturječnost, a ipak je jasno da je stvarno tako. Čovjek se sjeća svega onoga što leži iza njega. On je on sam, isti čovjek koji je u davno proteklim vremenima učinio ovo ili ono. On se nije promijenio u bilo kakvom

smislu, osim što je sada mnogo više nego što je bio ranije, on osjeća da u sebi uključuje isto toliko drugih otkrovenja. Kada bi ponekad nekoliko stotina nas moglo našu svijest odjednom izdići u svijet intuicije, mi bi svi bili jedna svijest, ali za svakog od nas bi se činilo da je to njegova vlastita, sasvim nepromijenjena, osim što sada u sebi uključuje i sve druge svijesti.

Svakom pojedinom bi se činilo kao da je on u sebe uključio sve ostale ili se ujedinio sa njima: tako se mi tu očito nalazimo u nekoj vrsti varke, a kada se naša spoznaja poveća za još jedan stupanj, tada će nam biti jasno da smo svi mi saop strane jedne jedine velike Svijesti: ono što smo ranije smatrali našim razumom, našom snagom, to su uvijek bile Njegove osobine, Njegov razum i Njegova snaga. Mi smo u stvari stigli do ispunjenja poštovanja vrijednih riječi: "Ti si to". To su dvije sasvim različite stvari, govoriti o tome ovdje dolje uz pomoć našeg razuma i shvatiti to ili vjerovati da smo shvatili, i stvarno ući u taj čudesan svijet i upoznati ga sa jednom izvjesnošću koju je nemoguće ikada više dovesti u sumnju.

Usprkos tome se ne smije pretpostaviti da će jedan čovjek koji uđe u najnižu podrazinu toga svijeta smjesta postati svjestan svojega jedinstva sa cjelokupnim životom. Savršenstvo tog osjećaja dolazi tek kao rezultat mnogo rada i napora, kada je dostignuta najviša podrazina toga carstva jedinstva. Sasvim se stopiti sa tim svijetom znači steći jednu beskrajno proširenu svijest i jedinstvo sa mnogim drugima: ali pred njim se tada ponovo otvara jedno vrijeme napora, jedno vrijeme samorazvijanja slično ovome svijetu u kojem se ovdje dolje nalazi, kada se trudi da otvori svoju svijest uz pomoć meditacije za sljedeći viši svijet. Korak po korak, podrazinu za podrazinom osvaja onaj koji stremi višem: jer i u tom svijetu je neophodan trud i napor ako se želi postići napredak.

Jednu stepenicu niže, kada smo se još nalazili u višem mentalnom svijetu, mi smo učili vidjeti stvari onakvima kakve jesu, učili smo nadvladati predrasude koje smo imali da bi se tako konačno probili do stvarnosti koja se nalazi iza svega što smo mogli vidjeti "ispred" nje. Ali sada možemo vidjeti stvarnost koja leži sakrivena iza različitosti pogleda drugih ljudi na istu stvar, na taj način da polazimo istovremeno sa njihovog stajališta kao i sa našeg, mi dolazimo do stvari same i jasno prepoznajemo sve mogućnosti koje joj pripadaju: jer sada je ta stvar "mi sami" i sve njene mogućnosti su i naše mogućnosti. To je teško

izraziti riječima i nemoguće ovdje dolje potpuno shvatiti: a ipak to ukazuje na jednu istinu i bliže joj je od svega što mi ovdje dolje na ovoj Zemlji nazivamo stvarnošću.

Kada bi se mogli trenutno premjestiti u onaj svijet a da ne prolazimo polako stepenicama koje nas spajaju sa njime, većina onoga što bi vidjeli nam ne bi mnogo značilo. Jedan iznenadni prelaz, čak i u astralni svijet, uzrokuje da se stvari čine sasvim drugačijima tako da nam više uopće nisu prepoznatljive. Na primjer, znamo kako jedna knjiga ili boca izgledaju: ali ako je čovjek iznenada sposoban vidjeti jedan takav predmet istovremeno sa svih strana, kao i odozgo i odozdo, možda će odjednom ustanoviti da on sada izgleda sasvim drugačije i da je neophodna značajna mentalna sposobnost prilagodavanja i snage, da bi se dotični predmet mogao sa sigurnošću identificirati. Pojavljuje se još jedna teškoća, a to je da se čitava unutrašnjost tijela nalazi raširena pred nama kao da se svaki djelić nalazi pojedinačno prostrt po nekom stolu i shvatiti ćemo da iz toga proizlaze nove teškoće. Tome dolazi još jedna daljnja činjenica - naime sljedeća: dok čovjek, kao što je opisano, promatra sve te dijelove, on se u isto vrijeme nalazi u svakome od njih i gleda iz njega: sada nam postaje jasno da je apsolutno nemoguće pronaći sličnost sa predmetom kakvoga poznajemo u fizičkom svijetu.

To je naravno samo jedan slikoviti prikaz, jedan nedovoljan, konkretno prenešen primjer onoga što se stvarno događa: da bi se došlo do ispravnog razumijevanja, taj prikaz mora biti produhovljen i potrebno je dodati još i neke druge činjenice, što samo otežava a ne olakšava spoznaju. Na sreću je jedan skok takve vrste nemoguć u prirodi koju je Bog stvorio. Tijek evolucije je postepen razvoj, tako da mi ne ćemo biti nikako vođeni dalje sve dok ne steknemo sposobnost da bez opasnosti gledamo veličanstvenosti koje bi nas oslijepile, kada bi ih ugledali nepripremljeni.

U ovome svijetu čovjek još ima jedno određeno tijelo, a ipak njegova svijest izgleda kao da je istovremeno prisutna i u bezbrojnim drugim tijelima iste vrste. Tkivo života (koje se, kao što znamo, sastoji iz buduće materije, materije koja potječe iz svijeta intuicije) je toliko rasprostranjeno da uključuje one druge ljude u sebi, tako da umjesto mnogih pojedinačnih tkiva dobijamo jedno jedino tkivo, koje uključuje sva ostala u jednom jedinstvenom životu. Čovjek ipak ne smije zaboraviti da mnogi drugi jedne takve promjene osjećaja uopće nisu svjesni, i njima će njihov vlastiti, privatni, mali dio tkiva još uvijek izgledati

isto tako odijeljen kao i uvijek - ili, bolje rečeno, tako bi izgledao ako bi uopće nešto znaki o tkivu života. Sa te točke gledišta i u tom svijetu, čitav ljudski rod izgleda kao da je međusobno povezan zlatnim nitima i kao da čini jednu jedinstvenu cjelinu, to više nije jedan čovjek, nego je to čovjek u pojmovnom, apstraktnom smislu.

7. p o g l a v l j e

N I R V A N A

Što bi sada mogli reći o sljedećem stupnju svijesti koji se često naziva nirvanom: ta plemenita riječ je prevedena u smislu uništenja, ali ništa nije dalje od istine nego to, jer nirvana je izraz najjačeg i naj snažnijeg života koji uopće postoji. Možda i nije sasvim bez razloga kada se opisuje kao uništenje svega onoga što mi u fizičkom svijetu znamo i mislimo o ljudima: jer čitava njegova osobnost, sve niže osobine su već davno potpuno nestale. Ali biće postoji, pravi čovjek je tu: Božanska iskra koja se spustila iz samoga Božanstva je još tu, iako se sada razvila u plamen - jedan plamen, koji svjesno postaje jednim dijelom Onoga od koga je potekao: jer ovdje cjelokupna svijest uronjava u Njega, iako zadržava sve što je bilo najbolje od individualnog osjećanja. Čovjek se još uvijek osjeća upravo kao sada, ali ispunjen jednom radošću, jednom snagom, jednom sposobnošću za koju mi ovdje dolje jednostavno nemamo riječi. On niti u kojem slučaju nije izgubio svoja osobna sjećanja. On je upravo takvo Jastvo kao što je to uvijek bio, samo jedno prošireno Jastvo. On još zna: "Ja sam ja", ali on zna isto tako i: "Ja sam On".

U svijetu intuicije se njegova svijest tako proširila da u sebe prima i svijesti drugih ljudi. Sada izgleda kao da u sebe uključuje čitav duhovni svijet, da je na putu ostvarenja Božanske osobine sveprisutnosti: jer on ne živi samo u svim onim drugima, već i na svakoj točki prostora, tako da može premjestiti žarište svoje svijesti kuda god poželi i na taj način u potpunosti ostvaruje poznatu izreku da je on krug čije je središte svagdje a opseg nigdje. On je nadišao razum kako ga mi poznajemo, ali on zna i razumije sve u daleko savršenijoj mjeri nego ikada do sada. U nižim svjetovima (nižima od ovog, ali za nas nedohvatljivo visokim) on je vidio anđele i arkandele u čitavoj njihovoj veličanstvenosti. U ovom duhovnom svijetu on stupa licem u lice pred

snage koje ovdje vladaju, pred velike izvršitelje karmičkih zakona, pred velike vođe okultne Hijerarhije, pred planetarne duhove zadivljujuće moći i čudesne ljepote.

Uzaludan je pokušaj opisivanja tog života koji daleko nadilazi cjelokupan život kako ga mi poznajemo i sasvim je različit od njega, tako da stvarno liči na njegovu negaciju: to je jedna glorijska smislenog i svrhovitog života prema ovom našem životu, koji u usporedbi sa njime liči na slijepo lutanje tamnim putevima. Jer to je stvarno život i stvarnost, koliko mi to sada možemo shvatiti: usprkos tome, mi ne sumnjamo da se iznad tih neopisivih ljepota prostiru još veće ljepote koje nadilaze ove, kao što i ove nadilaze ovaj mračan život na Zemlji. Tamo je sve Bog, i sva uzvišena bića su očito Njegova velika otkrovenja: koliko čvrsto je to uvjerenje utisnuto u svijest čovjeka, u tolikoj mjeri on postaje jednim dijelom Njega, tako da on prilikom svog ponovnog silaska u fizički svijet ne doživljava zaborav već od sada i u najskromnijoj okolini vidi Božansku iskru. Njega je ovdje dolje često vrlo teško prepoznati: mi moramo duboko kopati da bi Ga našli. U onom duhovnom svijetu On blješti pred nama, i mi znamo, jer mi to tako vidimo, da je tamo sve Bog - u svim svjetovima ne postoji ništa osim Božanskog života. U tom svijetu je čovjek i sam postao jednim Bogom među bogovima: jedno malo svjetlo među većim svjetlima, a ipak u biti jedan blještavi svijet, iako u toliko manjoj mjeri kao Majstori ili Devasi ili oni moćni duhovi koji u svojim rukama drže sudbine svjetova i ljudi. Mi tamo licem u lice vidimo sva ona velika bića o kojima ovdje dolje čujemo i čitamo, i o kojima u međuvremenu imamo samo blijedu sliku. Tamo mi otvorenim očima vidimo ljepotu od koje ovdje dolje možemo shvatiti samo najslabiji odsjaj. Tamo čujemo divnu muziku sfera, od koje samo povremeni odjeci dopiru do našega uha u ovome svijetu.

Stvarno, ma kako užasno bilo spuštanje iz onoga svijeta u ovaj naš, ipak onaj tko je jednom dotakao onu visoku svijest, više nikada ne može biti isti kao što je bio do tog trenutka. On usred tame i oluje nikada ne može sasvim zaboraviti da su njegove oči gledale Kralja u Njegovom sjaju, da je ugledao udaljenu zemlju koja je istovremeno tako blizu, čak pred našim vratima: ona je čitavo vrijeme stvarno tako blizu, samo ako želimo toliko razviti Boga u nama da dođe u odgovarajući sklad sa Bogom izvan nas.

"Zemlja, koja je toliko daleko od nas", to su riječi koje slušamo od djetinjstva i naše uši ih slušaju sa svom draži svetih predodžbi i sjećanja koja povezujemo sa njima: ali to je pogrešan

prevod hebrejskog originala, a pravo značenje teksta je možda još daleko ljepše i odgovarajuće, jer izraz kojega Izaija upotrebljava glasi "Zemlja velikih udaljenosti", kao da u svojoj duši želi usporediti blještavu daljinu zvjezdanog neba sa odbojnom skućenošću špiljskih hodnika na ovoj Zemlji. A ipak i ovdje, zatvoreni u najdublju materiju, mi možemo izdići naše misli prema Suncu: jer ako jednom poznajemo istinu, tada nas je ona oslobodila. Ako smo jednom ostvarili naše jedinstvo sa Bogom, nikakva tama nas više ne može zasjeniti, jer mi znamo da je On Svjetlo svjetla, Otac svega svjetla, u kojem nema promjene kao niti najmanje nepravilnosti, i u Njemu nema mjesta tami.

Sve ove spoznaje i sva veličanstvenost vam je na dohvatu, to mora neizbježno postati svojinom svakoga od vas tijekom vašega razvoja, tako sigurno kao što je sigurno da nakon noći dolazi dan. To sada nadilazi sve riječi, sve osjećaje, čak i vašu intuiciju. Ali doći će vrijeme kada ćete vi spoznati na isti način kao što On sada poznaje vas. Sve to ćete vi tijekom vremena sasvim prirodno postići (u sedmoj rundi, kao što smo rekli), čak i onda ako se pustite da vas struja nosi, bez da činite posebne napore: ali doseći ćete sve to mnogo ranije ako ste spremni potruditi se i raditi da to steknete - to je istina težak rad, ali plemenit, koji nam čini radost dok se njime bavimo, iako povremeno donosi i mnogo patnji. Taj Put je put služenja, a svaki korak kojega poduzmeš nije učinjen za tebe već za druge, kako bi kroz tvoja postignuća drugi napredovali, da bi uz pomoć tvojega truda drugi našli Put, da bi pomoću blagoslova koji je tebi dodijeljen bio blagoslovljen čitav svijet.

----oo0oo----